

МІНІСТР, ІМІНІСТР ИЛИ ЛІТЕРАТУРЪ.

№ 6.

ЖОЇ, 8. ФЕВРБАРІЙ.

1851.

ІСТОРІЯ ЧІВІЛІСАДІЇ ЕВРОПЕНЕ.

(Брмаре).

Noї стареа соціетъдїй джтре варварї авем треввідъ de a o копоште. Пріп үрмаре є фортे діфічіл астъзї de a ne да сокотеала decupe джпса. Пріпеніт джсъ фъръ твлтъ греатате а джделледе сістема твлціпаль ромапъ ші еклесіа крештіпъ; джфлвіпда лор са перпетват пъпъ дп зілеліе постре: реафльтъ үртеле джтре твлціме de інстітъдїй, de фантеле актваме; авем mii de тіжлоче спре але рекюпоще ші але еспліка. — Костямел, стареа сочіаль а-варварілор аѣ періт къ тотвл, ші съптом овлігадї спре але disina с'аѣ дппъ челе маї антічі топтименте історіче, с'аѣ пріптр'о сфордъ de імацінадіе.

Есте зп сіміцітъот, о фаптъ че тревве маї джпнайте de тóте але квпоще форте віне спре аші джфуціша чіпева дп аdevър, че лвкв ера зпв варварз: ачеаста есте пльчереа indenendinдеі indibidзале, пльчереа de ась жкв, къ търіа ші къ лівертатеа са, дп тіжлоквл віскврілор лвтій ші але віедій; вісквріле актівітъдї фъръ лвкв (траваллів); гвстъл зпв dectіnate авънтароасе, plіne de ne преведере, de неегалітате, de перікол. Астъзї дп ачеаста сочіетате агът de реглазъ дп каре не афльт, есте діфічіл аші джкіпві чіпева ачест сіміцімент къ тóть пттереа чеші авеа ел а-спра варварілор din ал патрблеа ші ал чілчілеа секол. Нѣтаї о сінгвръ скріере, дппъ пттереа теа, есте дп каре се афль ачест карактер ал варварії джтрз тóть енерциа са: Історія конкістей Енглетеі de кътъ Normandi de D. Thierry singvръ карте, дп каре матівеле, джкліпъріле імпвлзіле че джпіпг пе бтепі спре лвкраде джтро старе сочіаль вечіпъ къ варваріа, съп сіміціте ші репродбсе къ о верітате дп аdevър отерікъ. Ніквірів aіrea, нѣ ce bede аша de віне че есте зп

варвар, ші віаца зпві варвар? Оаре че се маї афла асемепеа, де ші джтрзп град къ твлт маї жос дппъ пттереа теа, джтр'зп кіп маї пвдіп сіміплз, маї пвдіп аdevърат, дп ромапціріле Domпвлзї Коопер аспра сълватічілор Амерічей. Се афль дп віаца сълватічілор Амерічей, дп реладіїле ші сіміціментеле, че аѣ дп тіжлоквл пвдзрілор, зп че каре пе рекеатъ пъпъла бре каре ппнт, костямеле антічілор چертапі. — Фъръ дждоіамъ къ ачестеа тавлозрї, съп чева іdeалісате, чева поетиче, ші партеа чеа үржть а костямелор ші а віедій варварілор пз есте джфуцішать дп тóть іредітата са. Ез пз ворбеск птмат деспірелеле че търъск дппъ sine ачестеа костямелрї дп стареа сочіаль, чи de стареа din лъвптрз дндівідзаль дпссіш а варварілор. Съ афль дп ачеаса треввідъ пaccionатъ de ne атърпареа персональ, зп че маї гросолан, маї матеріал че пз ар креде чіпева дппъ скріереа Dлвзї Thiery; ера зп град de вртталітате, de віедіе, de анатіе каре пз e преттіндінѣ къ сквтпьтате reprodбs дп парадіїле сале. Къ тóте ачестеа кънд прівеште чіпева дп фбндбл лвкв рілор къ тоатъ ачасть аместекътвръ de вртталітате, de матеріалітв, de егоістъ топтъ, гвстъл de ne атърпаре indibidзаль есте зп сіміцімент повіл торал че іші траце пттереа din патвра торалъ а о-твлзї; есте пльчереа de a съ сіміці отв, сіміціментвл персоналітъдї, спонтанітъдї змане дп лівера са десволтаре.

Domпілор! пріп варварій چертапі ачест сіміцімент саў джтродбс дп чівілісаціа европеанъ; ел ера пе квпосквт лвтій ромапе, пе квпосквт еклезіеі крештіпе, пе квпосквт маї твтврор чівілізаційлор антічє. Кънд афладі дп чівілісаціїле антічє, лівертатеа, афладі лівертатеа політікъ, лівертатеа четъдеапвлзї; віеді ведеа къ отвзл пз саў преокгніт de лівертатеа са персональ, чи de лівертатеа са ка зп четъдеап; дп ведеді къ ел есте

аверea впей асочіації, е дикінат впей ассоціації ші есте гата ась сакріфіка впей асочіації. Асеме-
на ера ші дп еклесіа крештінъ: domnă вп сім-
дъштент de таре ліпіре тораль ла корпораціа кре-
штінъ, de дикінапе ла лециле еї, о віе требвінъ
de аї диктінді імперіз; сад тай віне сімдъштентвл
релігіос адзчea о реакціe а отвлья асвіпра сіпеш-
ляй, асвіпра сіфлетвлі съў, о лікрапе din лъвітв
спре аші дикінапе лівертатеа ші ась сіпшне ла чеа
че дп воіа крединца. Іпсь сімдъштентвл не атв-
п'єр персонале, гвствл лівертгцій десф'єрвінд-
сь дзіг диктінапе, фърь ал скоп декът ась
дикествла, ачест сімдъштент, о репетѣ, ера не в-
носкът сочіетъцій romane, сочіетъцій крештінъ.
Барварій 'л адв ші 'лай denys дп леагъпія чі-
вілізаціe modepne. Ел 'ші а жжкат вп рол аша
de таре, ші а продвс піште результатe аша de фр-
тосе, дп кът e къ пептінъ de anb'л da ла лв-
тінь ка пе впвл din елементеле еї фндаментале.

Май есте, Длор, о а доілеа фаптъ, вп ал доі-
леа елемент de чівілізаціа чел авет асеменеа п-
таі дела варварі: Патропацівл тілітарів, легътвра
че съ ставілеа диктре indibide, диктре осталі, ші
каре фърь а distrzce лівертатеа фіекървіа, фърь
диксвій a distrzce ла дичепт, пъпъ ла бре че
піпт, егалітатеа че ера бре кът диктре еї, дикт-
меіа дпсь о сівіордінаціe епархікъ, ші диченеа
ачеа організаціe аристократікъ че девені тай тър-
зів feodalітате. Семвіа фндаментале ал ачест
релациј eра ліпіреа а отвлья кътръ от, феделіта-
теа indibidвл кътръ indibid, фърь печесітате de
din афарі, фърь овлігаціe інтетіяіть пе пріпчіп-
ле цеперале але сочіетъцій. № веџі ведеа дп ре-
п'єблічеле аптічe пічe вп от ліпіт дп tradinc ші
de впві вое ла алт от, ера тої ліпіді къ datop-
ріле ла четате. Диктре варварі din контръ, ле-
гътвра соціаль с'аф форматѣ диктре indibide, ла дич-
епт прип релациј Къпітанвл кътръ kompanion,
кънд тръіа дп чете стръвтънд Европа; тай тър-
зів, прип релациј сверапвл кътръ васал. Ачест
de ал доілеа пріпчіп че аї жжкат вп таре рол дп
історіа чівілізаціe modepne, ачеста дикінапе а
отвлья кътръ от пе віе дела варварі, din коств-
теле лор а треквт дикт'яле постре.

Въ диктре, Domnіlor, п'авет дрептате а зіче
ла дичепт къ чівілізаціa modepн фесесе, диксвій
din леагъпія съў, атъt de варіатъ, атъt de тіш-
кать, атъt de конфесъ, дикът те дикеркаів авъ
дескіе дп табловл цеперале че ві 'лат дикт'яшат?
№ есте адевърат къ реафларът ла къдереа імпе-

рівлій roman тай тóте елементеле че съ диктъм-
піпъ дп десволтареа прогрессівъ а чівілізаціe
постре? Афларът диктъпса треі сочіетъці къ то-
твіл діфферінте: сочіетатеа твпічіпаль, злтіма ръ-
тъшідъ din імперівл roman, сочіетатеа крештінъ,
сочіетатеа варваръ; пої афлът ачеста сочіетъці
організате дикт'ялтфелів зна de алта, диктетеате
не пріпчіп къ totvіl діфферінте дпсвфльпд б'ше-
пілор піште сімдъштенте къ totvіl de алтфелів;
требвінъ пеатърп'єрі челей тай авсолюте лъпгъ
сіппнереа чеа тай диктреагъ; патропацівл тілі-
тар лъпгъ dominacіa еклезіастікъ: п'тереа спір-
тваль предвіndenі дп фацъ къ п'тереа тімпора-
лъ; капопеле еклезіеі, лецилаціа дикделеантъ а ро-
манілор, коствтеле авіа скрісе але варварілор;
претвіndenі амтестеквл сад тай віне коесістінъ
раселор, літвелор, сітваційлор сочіале, коствтелор,
ідеілор, імпресілор челор тай діверсе. Ачі кред
къ есте о віпъ провъ а варіетъцій карактервлі
цеперал, съв каре тай дикчеркап авъ дикт'яша
чівілізаціа постре.

Фърь дикдоіалъ, Domnіlor, ачеасть конфесіe,
ачеасть діверсітате, ачеасть лгптъ пе а костат
преа твлт; Къчі de ачі аї провеніт диктързіеера
дп прогресе Европе, віжмілле ші сіфферінде
кърова ea леа фост дп прадъ. — Къ тóте ачеста,
п'к кред, къ требвз се пе паръ рез. Пептв
попоре кът ші пептв дикdibidвл, диктънапеа
десволтврі челей тай варіате, челей тай конплекте,
диктънапеа впві прогрес din тóте дірекціїле ші
впві прогрес тай nedіfіnіt, ачеасть диктънапеа
десп'єзвеште дп сіне descre тóте къте пеа кост-
тат; стръвтъгльпд прип тръпса. Сокотіндзле тóте,
ачеасть старе атъt de тврватъ, атъt de лаворібсъ,
атъt de ітте а предвіt тай твлт декът сімплі-
татеа къ каре се дикф'єшезъ алте чівілізаціj;
цепвл утап тай твлт а къштігат декът а сіфф-
еріт. —

Стай ачі, Domnіlor! Къпштет актъ, сівтъ-
сріле сале цеперале, стареа дп каре къдереа ім-
перівл кътръ roman а лъсат лътма; къпштет фелів-
рітеле елементе че се тішкъ ші се амтестекъ
спре а паште чівілізаціа еўропеанъ. Ле вом ве-
деа de аїчі дикайте пшінд, тішкъдзсе съвт окії
поштрій. Дп лекціа веџіпъ, те воіз дикчерка съ
въ артъ че аї девеніт еле ші че фъкът дп епоха,
че є къпокътъ съвт паштеле de тімпі варваріе,
адікъ атъt се прелвпеште каосзл певълрій.

Organismul administrativ din statul
austriac.
(Брмаре).

IV.

Antistitia komunală.

Днчепем ворба дела Antistitia komunală. Длесь таї памітє де тóте тревзе обсерват, къ аntistitia komunală пътай житр'атът се поте сокоті ка о авторітате, жпкът ї сај жпкредіндат din партеа статвлѣ брекарѣ апмітіе тревї полі-тиче еспресе пептрѣ ка съ ле adminіstrerezе ea жп пътеле ачествіа, към ам зіче не калеа делегуці-ней. Ачесте тревї констітюе сфера de лвкрапе де-легатъ компнї.

Іар жп тóте челелалте тревї пъвліче, каре, днпшь жпфьдішареа de таї със, се днпшь de сфера de лвкрапе a diperгъторіймор політиче ші каре пъ с'ај делегат еспресе ле adminіstrativne komпnї, а-честа аре а се адреса жндатъ ші неміжлочіт ла къпітапателе, ла комісарателе, де черкъ. Dar ші гъвернъл 'ші аж ресерват жп леци дрептъл ка, че-рънд інтересъл цеперал, політиче тревї жпкредіндате ла компнї, не тóте сај брекаре din еле, съ ле adminіstrerezе длесьніи неміжлочіт пріп diperгъторійdenвтіде de дъкъла.

Тревїле політиче, жпкредіндате de кътре статъ ла компнї, ле adminіstrer жндічеле (Bürgermeister) сај локодіпітеле лвї, съв респопсавітатеа са, ші дерънд фъръ а авеа треввіпцъ пептрѣ ачеста ші de хотъръреа комітетвлѣ komunal; ші съпт Ѹртътогреле :

1) Съ пъвліче лециле ші ordіnanzівпіе авторі-тъдімор.

2) Съ квлеагъ ші съ жптъпвзезе dapea chea diperktъ (dapea dene пътъп, касе, indst-тръл ші веніт), сај чел пвціп съ dea тъпъ de а-жівтор ла ачеста.

3) Съ копіакре ла тъсвріле треввіпчіосе спре а комплекта армата, прекът ла конскріпціоне ші рекрятъдівне, ші а пътме, жпtemeindsepe chea din-tvіs съ формвзлезе лістеле de класіfіктъдівне ші пвпташ съ філь фацъ, чі съ ia ші парте ла комі-сівнea пептрѣ трацереа сордімор ші пептрѣ acen-тъдівне. —

4) Жптрre атріввідівпіе аптістей komunalе днпшь ші жпквартірареа солдацілор ші форспанеле. Жп komunalе таї тарі с'афль adeceorі komіcarі de жп-квартіраре ші de форспане, алеши ші оръндіді де кътре komunalе; unde пъ съпt de ачестіа, аколо

antistitia komunală жпгріжапите de жппърдіреа пе-ла квартіре a солдацілор ші de скотерса форспа-пелор, прекът ші de жппърдіреа пе ла kompe-тепді a креідарвлѣ пептрѣ квартір ші a вапілор пептрѣ форспане.

5) Кътре ачестеа antistitia komunală есте дп-даторатъ а пріnde пе фъкъторій de реле гъсіндій жп флаграпті, адекъ жп тіпстъл съвършірѣ крі-тмѣ, сај ші днпшь ачесаші авънд ла тъпъ довеzi петъгъдівіе пептрѣ крітъ, п. е. іnстриментеле ші алтеле de ачестеа, асеменеа ші пе десертері сај пе солдацій флагарі а ї ареста ші фъръ жптързіре а ї тріміте ла diperгъторійле kompetente.

6) Жп касврі кънд се рідікт жп коптра вер-квіа въпгіаль віне жптимеатъ къ ар фі фъкът веро крітъ, antistitia komunală аре даторій ал de-nппчія жндатъ ла тріввіале крітінал.

7) Tot аша есте жндаторатъ antistitia kom-ナルъ съв аса респопсавітате а спріжіні пе diperгъ-торійле політиче жптрѣ реставіліреа ші dіnerea се-кврандіе пептрѣ персонъ пі пропріетате, ші жптрѣ тъсвріле лвзате пептрѣ депътареа а tot че ар пътіа перікліта пе зна сај алта, апої атът пеп-трѣ ачест скоп кът ші пептрѣ dіnerea ліпістей din лъзптрѣ съ ia din време тъсвріле треввіпчіосе ші съ жпгріжаскъ ка din партеа komunal съ се dea тіжлочеле ші вапії треввіпчіоші ла ачестеа.

8) Despre тóте евепемітеле din квпріпсъл komunalе, че ар пътіа авеа жпсемпътате пептрѣ стат, сај інтерес пептрѣ веро diperгъторій, кът съпt п. е. касвріле de тобрte страординаре, нено-рочіріле челе тарі ш. ал. Antistitia komunală аре даторій а жпштіпца жндатъ пе diperгъторійле de черкъ. —

9) Къ deocevіre жндічеле komunalе есте жпсър-чіпат къ поліція стреіпілор, съ жпгріжеаскъ ка жп ачеса съ пъ се жпквівзезе отені фъръ къпътъїв, вагавпзі ші фъкъторі de реле. D'ачеса ел чере паспортврі дела стреіпій, дъ ачестора черьнд карте de аптіеа рътъпвзезе жп komunal, карте de вапії ппртаре; ші депътреазъ din komunal пе тоді стреіпій карі п'ај паспорт регълат, сај карі съпt фъръ къпътъїв. Жп лвкрапе unde пъ с'афль di-регъторій спечіале de полідів візеазъ ел тóте до-квментеле de кълъторій. Къ о воръ жндічеле жпгріжеште а кврьді komunalе ші tot dіпстъл еї de вагавпзі, de отені фъръ къпътъїв, de фъкъ-торі de реле; ші чере ажівтор дела diperгъторійле de черкъ, кънд къ тіжлочеле de каре dicnune, п'ар пътіа жппліні ачестъ треавъ.

10) Мај жиколо аптистія коміпање тревзе съ
деа карте de дрѣмъ, ла тетврі коміпні, черьпд,
каре карте de дрѣмъ е валівілъ жп лѣзптрѣ жп-
пъръдіе пе патрѣ апї. (Пептрѣ впкълъторѣ афаръ
din жппъръді, се чере паспорт, каре 'л дъ комі-
сарізъ de дистрікт, сај жп ліпса ачествіа гѣверпа-
торзл.) —

11) Прівеџіазъ аптистія коміпање ші а спра
тьсврілор de грэзвате ші жптінде, прекът ші
аспра предврілор дефіпте ші а opdinei чеі ввне
de пріп търгврѣ.

42) Пептрѣ чеі че дорескѣ а се късъторі ате-
стеаъ къ din прічіна върстѣ чеітре пот нъші
ла късъторі.

Песте tot Antiestia коміпање (дѣпъ §. 138 ал-
лец. ком.) есте даторе, ка съ есеквтезе, стрѣпс
ші жп кіпзл арътат еі de авторітъдіе препъссе,
тоте тревіле оффіciose че і с'ај делегат пріп ле-
тіле коміпање сај пріп алтеле деосевіе, прекът
ші тоте порвпчіе ші opdinъцівпіе чеі віп не ка-
леа оффіciose дела diperгъторіе de черкѣ.

Жп контра opdinъцівпіор ші а хотъррілор
квпрінсе жп сфера de лѣкрапе делегатъ ла комі-
пъ се побе реклата ла комісарија de черкѣ.

(Ва зрта).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ОН НЕКРОЛОГ.

Непорочіреа впеште пе бтені жп симцимінте.
Ной репродвчт дѣпъ „Const. Bl.“ din Boemіa не-
крологъ Dr. Сметана. Націонеа пострѣ поте съ
огліндеze жп ачеста сортеа а тай твлт de жп вар-
ват ал съѣ; къчі doap нѣ есте націоне пе пътъп
а къреі въркаді dicitissi съ фіѣ еспвші ла атъ-
теа невої, ка чеі ай націоне ротъпне. Де чеі de
алт неам персеквтациј дѣпши п'ај піч тъкар тъп-
гъеираe de a птгтea фіѣ квпосквтъ ші апредіатъ жерт-
фиреа лор чеа съвлімъ, віаца лор чеа de martirij
— deal съї! ..

Азгѣстін Сметана съ пъскѣ жп Прага ла 1814,
Іаніз 15. Ел ай фост фіѣл че тай таре ал зпнѣ
пътербосе фамілї, татъл къреіа ера паракліаірѣ
ла вісеріка С. Епrikѣ. Дѣпъ че ар фіѣ абсолват
цимпасів ші фіолософіа къ eminіnцъ, інгрѣ, жп вър-
стѣ de 18 апї, ка повідів жп opdinъл кългъррескѣ
аша пътіт ал domпlор крвчіаді. Ера жпне
пліпш de талент ші сетос de жпвъцътврѣ, дар сфи-
чиос ші фъръ есперіонъ de лѣтe. — La 29. Ок-

томвре 1835 дѣпъсе къ соленітате вотзл, фъгъ-
dsinga, кългърреаскъ; жп an дѣпъ ачеаста ел фії-
стѣдіе теолоџіе. Ера преа тънър, ка жндатъ,
кът се овічпеште, съ се фі птвт сfiпdі de преот,
тревзі съ аштенте жпкъ жп an жптрег. Жпкъ жп
тіппзл стѣділор сале теолоџіе Сметана арътъ
о таре аплекаре спре штіпцеле філософіе, ші
пе кът іај стѣтвт жп птвтідъ ле ші кълтівъ; ачел
an de пазъсъ пъпъ ла сfiпdіре жп дете ръгасѣ а'ш
жппліні аплекареа. Кіар ші дѣпъ сfiпdіре, кънд
фѣ ашезат ка въпланѣ ла вісеріка іnctіtvlv din
Прага жп ръмасъ окасіоне ші тіжлобче de а се о-
кна къ стѣділ філософіе, ші пе ачест тіппз пв-
съ rіgрос. Кънд се почені deodатъ дела спре-
ріорзл съ дѣпъ атвпчі къ о порвпкъ, ка съ ласъ
Прага ші съ теаргъ жп калітате de каплан ла
Доврішовіч, жп сат воемікѣ. Ачі петрекъ птмаї
кътева лѣпѣ, къчі дѣпъ чеіререа са, ка съ пѣ фіѣ
есілат ла жп локъ впде жп ліпсескѣ тоте тіжлобчеле
спре о кълтіваре тай жпніт, фѣ стрѣтвтат тот
жп ачеа квалітате ла Егер. Жпсемпът ачі, къ
жпкъ пе ачест тіппз Сметана фѣ дѣпъочіат пептрѣ
ideile сале челе преа radіonalіstіe, ші а тревзіт
съ се жпдренгезе пептрѣ квпрінсл преділор сале.
Дѣпъ тортеа спре ріорзл съ Сметана пъ-
ръсі ші Егерѣ, довѣндінд воіъ дела спре ріорзл
чел поз а се жптірче ла тънъстїре жп Прага, вп-
де се дете фъръ зъткніре ла ізвітвл съ стѣділ
філософік, съсцип впзл дѣпъ алтвл есаменеле челе
тай rіgrosе. ші ла 4 Август 1841 фѣ пвбліче про-
товорат ла докторатъ de філософіе дела віверсі-
татеа Праге.

Къ апзл пов 1842 къпътъ локъл зпнї adіspk
de філософіе жп Прага, ші 'л окпъ жп кврс de
патрѣ апї, жп каре се възв сіліт жп тай твлт
ръпндрѣ а спліні пе професорзл opdinarij de фі-
лософіе de пе атвпчі, пе Dr. Експер, консіліарзл
minіsterial de акт; кът къ ел а ръсплз дѣпліп
ла ачестъ кътмаре, спре фолосзл tіperіmеа стѣдіо-
се ші а штіпцелор, довара чеа тай ввпъ е, къ
дѣпъ че Dr. Експер с'а кіемат ла Biena 1845, Сме-
тана фѣ ашезат ка професор спліент de філософіе.
Аспрѣ ка амік ал штіпцелор ші втап ка амік ал
жпніт фъкѣ жп ачест пост атът кът птмаї пв-
теа съ се факъ жп атаре жппрециррѣ стрѣпс
дѣпъ атвпчі; — Стіма, че іај птвтатъ пъпъ ла
тортъп сутеле de dicіnл есте топлментвл чел
тай жпвдедрат пептрѣ ачеа. — Сметана ера
жп om de tot ліверал; dірекціонеа, че жп кврзл
стѣділор сале о лѣвъ спірітвл съѣ, ера къ тотвл

контрапіръ ла ачеа че о авеа Сметана кънд а път престе прагъл тъпъстіре; філісофічеле лві ідеі став diametrіche опзсе ла раса кълагъреасъ че о пврта:

Къ ел п'аѣ dat пе фадъ ачеастъ контрдікціоне лп зілеле лпнінте de Martie, перчене верчине, ші дакъ вреа ка фаптеле лві съ пв фіѣ de де tot контрапіръ ла конвікціоне інтерпъ а лві, пв і аѣ таї рѣмасъ алтъ каме, декът съ кавте о сферъ de лвікрапе, зnde съ поѣтъ околі пе кът ера къ пвтіонъ пе чеа dormatіkъ. Де ачеа пъзвінца лві а фост ка съ пъръсесаасъ авновъл вісеріческъ, ші съ се світъ пе о катедръ професоралъ. Пептръ касвл, дакъ ачеаста пв і с'ар сфті, ера хотърът а пъръсі Австрія, ші а'ші кътата песте граніцъ алтъ патрівъ.

Лптр' ачеа соси апвл 1848. Сметана лві съ постъл de дочене, фв лпсь алес de Dekanъ ал фъклтъції філософіче пептръ ачеаст апў. Ера лвікрапе фіреск, ка ера лівертъції съл втпле de сперанце, — къ пв с'аѣ реалісат пічі впа, ачеаста фв вп момент тріств лп віада сіміторвлі върбат! Сметана ера таї твлт вп върват ал ідеілор декът ал фаптей. Д'ачеа лп зілеле челе пліне de мішкърі пвтai de доз орі лп ведем пе шена пвзлікъ, одать къ окасіоне парастасълві че ствденцій дела впіверсітатеа Прагеї лп серваръ пептръ къзгдій ствденцій віенеї лп Martie, кънд ел цін о квіттаре ентвсіастікъ, ші алтъ датъ, кънд фв алес de тетвръ ал комітетвлі падіонал. Єпіка атвіціоне персональ а лві Сметана фв съ довѣнідеасъ о професоръ. Вара апвлі 1848 трекъ, фіръ а і се лптліn dopінца. Ел лжші квіттаре ка- начітатеа ші суперіорітатеа, ші сокотеа а фі таї пре жос de demнітатеа впві върват ка дъпсва, а се къчвлі твлт; ел аштента съ фіѣ кіемат. Позі- ціоне лві лп топъстіре debeнісъ інспортавіль, dopія съ ласъ вп лок каре пв се таї потрівеа къ modъл пвндіпел лві; dea чеа ел лптвръдішъ къ ввкърій окасіоне de a терде лп каітатеа de про- фесор провісоріз, пвтai къ о лефшбръ de 300 фл. m. k. пеап, ла din поѣ лптетеіатві лічев din Nai- stadt. Dar ввкърія ачеаста пв іа цініт твлт, дв- пъ вп ап се лвъ ші ачеастъ професоръ провісоріз, трекънд тот лічев лп топъпіле піарістілор. — Лптр' ачеа се лптпърдіръ таї твлті катедре de філософіѣ de пела діверсе впіверсітѣді але топар- хіеї, фіръ ка съ се фі гъндіт чішева ла Сметана; алді аспіранці таї тінері і се преферіръ, — De че? пв е локъл а десвіл аічі кавса. Дествіл къ ел

се лпкредіонъ din че лп че таї твлт, къ дъпсва е делътврат къ преквщетаре, ші се хотерж а се ретраце лп cine. Лптръ лп кърареа жірпаліс- тікъ, ші лвъ асвпръші pedакдіоне жірпаліві „Bion“ че токтай пе атвпчі лпчепъ а еші ла лвтінъ.

Аічі се deckide о поѣтъ епохъ лп віада лві Сметана; ші треввте а се лза лп deanопре консі- дердіоне, дакъ врем съ перченепѣ катрастрофа че къшпнъ атъта свопъ. Сметана ресігнъnd de ка- тедра професоралъ пвзлікъ, п'аѣ авт лп тінте ка съ світрагъ детот жіпіті котоара штінделор сале; втвілъ dar двпъ о копчесіоне, ка съ поѣтъ прелеце, лп каітатеа de дочене пріват, історія філософіеї, щєт ствдіs de преділекціоне ал съ. Tot корнвл пкофесорал ал фъклтъції філосо- фіче череа къл влас ка съ се копчеде воіа; dar dela minіsterіv de іnstrvckіоне din Biena вені ре- сппс, къ Сметана таї лптвіт съ 'ші аттестезе торалітатеа. Авторітъціле впіверсітѣді din Пра- га авісіаръ пе Сметана deспре ресігнъnd minis- terіal, ші червръ de ла дъпсва тріплз аттестат de торалітате, впвл din партеа къпітъпатель de четате, алтъл de ла суперіорвл съ, алтреіла de ла іонсіторівл чел dintvz, каре пептръ веркаре алт аспіранте, арфі фост de ажпс, п'авеа пічі о грэзтате, къ атът а таї таре лпсь челелалте дозе. Сметана дефантъ тьі тóте релъціопіле къ ordi- nъл съ, дечі ера фірте інпровізіл ка din парте ачеаста съ капете ел аттестат кът і се череа. Къ тóте ачеасте Сметана, пе каре каітатеа съ чел суперіоріос пв'л пвръсі пічі одагъ, пв вреа съ о римпъ пе фадъ къл ордінъл, dopія съ цінъ de а- чеаста тькар къл пвтеле, пвтai съ пв фіѣ лптп- декат лп кърареа са філософікъ. Се світъ ла лпдаторіре ші черкъ а къпітъ дела суперіорвл ор- дінъл аттестатъ de торалітате червт; лпсь пв- пвтai къл къпітъ, чі недеасвіра і се порвпчі, ка лп опт зіле съ съ лпторкъ лп топъстіре.

Асфел, вені лп алтернатіва ка саѣ съ се лп- тóркъ ла о старе че се лпнотрівіа къ констіюца, саѣ съ десіаре пвзліч къ ел а лпчетат а таї фі тетвръ ал ордінъл къл ввкъръескъ. Калеа de тіжлок, пе каре черкъ а рѣмъніа, пв таї ера. Iap дрептвіа de a пвтеа прелеце ка дочене вреа съл къшпніе къ верче прецз, ші сокотеа къ ал- фел пв'л ва пвтеа къпітъ, фіръ пвтai пвндіоне лптр'о категоріе къл алді kandidatъ din статві лаі- чілор. Ка съ скапе de a'i се чеа аттестатъ ші din партеа діректорійлор клерікале, треввіа съ пв-

таї філь съв авторітатеа ачелора. Дар Сметана штіа къ, днінь інстітутівіле католіче, пімене нъ поте първсі статвя преодеск ші а реалтра дні чел тірепеск; се възв дар сіліт а еші пъвзтаї din ординг кългъреск, чі детот ші din сінвя вісерічей католіче. Се десь, амъсват ордингівілор ла преотвя католік ал ачелгі черкѣ вінд локвіа, ші ї декіарь къ ва съ еась din сінвя ордингівілор ал вісерічей католіче. Жись преотвя дні респвпсь, къ ачі е бп кась есченціонал, ші пріп 30таре къ ел нъ поте а ї приїті декіарьдівпеа. Сметана възънд а ї фі жпкісъ калса ачеаста, ші dopind а трече жпнітіа авторітітілор сколастічі de individus пеатърнат, се хотърж а да пъвлічтъціе донінга са. Асфел еші дні „Union“ din 23. Мартіе 1850 къпоскята декіарьдівпеа.

Мълці жпнітіа лв Сметана, къ кв декіарьдівпеа са de ешіре тотдеодатъ фъкв къпоскяте ші мотівеле ч'л а ї жпнітіа ла ачест пась ші кв ачеаста провокъ асвпрѣ пепльчерѣ задарніче. Ної пічі п'ял жпнітіа пічі п'ял апъртъм, чі овсервът пътмаї къ карактервл лві чел modeстъ ші пъдин донріпеск къ жпнітіа лвітескъ іаї діктат лві ачеаста. Ел дні консеквенца са счіпшіфікъ се сокотеа датор а мотіва жпнітіа лвітей вп пась атът de жпнітіа, фъръ съ ї вінъ дні тіпте къ пріп ачеаса ел ва жпнітіа та вп свою пітерпікъ. Довадъ къ ел п'ял къпетат а фаче верхіи свои кв ачеаста, есте къ, днінь че а ї овсерват гомотвял къпетат пріп ачеа декіарьдівпеа, жпнітіа се ретрасе дні сіне жпкъ ші таї таре, се лъпъдъ de редакцівпеа жівралвлі „Union“, ші, афаръ de амічі чеї таї intіm, нъ таї черчата не пімене. Тот аша фъкв ші кънд таї тързів фъ есквінекат, а патемісат.

Меланхоліа, че къпірісъ не от, кънд реалітатеа дні жпнітіа къ лвітіа ачі афаръ нъ есте аша кът їші а жпкіпіто ел дні кіліа de ствдіз, атакъ ші съпітіа траєвлі ші алтфел форте пълпъндъ. Маї adaобгъ ші тіртіа тімпіріа а таї тълтор франці ші съпорі ші кіар а татъєтъ, тот жпнітіа че і а ї таї търіт ръвл асфел жпкът дні тімпа апвлітіа трект дофторі дні хотържъ de пердѣт. Сінгра сперапдъ дні таї ретась дні скітвареа аервлі; кв ачеаста пріїті о kondіцівпеа de pedagog дні Алтона. Петречереа лві ачі фъ сквргтъ; воала дні тот таї крестеа, жпкът амічі съї череа ка съ се жпнітіа дні сінсвя лор. Не ла фінеа апвлітіа ревені ла Прага. Ел ера не жжтітате торт. — Къ ліпісті пеклътітъ дні а-

штепта ора din брть; ка тої офтікомпії дні пъстръ пресенціа тіндеі пъть дні фін. Къ піціе зіле жпнітіа de тіртіе фъ візітат de репедітіе орі пріп Em. Са архіепіскопвл кардінал ал Прагы, къ гънд de а жпнітіа пе къзгатвя дні сінвя вісерічей. Къ гласял деші фръпт декіарь торісендъл, къ ел ретъне пе лъпгъ коївікдівпеа са ші нъ фаче пічі о ревокуцівпе.

Ла 30 Іанварік кам пела аміазі пофті пе амічі съї, съл ласъ, ел вреа съ ле крдє діререа ла тречероа са din віадъ; ачестіа днісъ ретась. О орі днінь ачеаста адормі влънд ші ліністіт — пентр веї.

Асфел тръї ші се сфърші вп върват демпн de o сбрте маї віпъ, декът чеа че о авв пе пътпт. —

Фъ жпнітіа фъръ діретопів еклесіастикъ —, дар петрект de o таїтіе таре de оамені. Семп къ се сфърші вп om mai таїт де-кът дерпнд! . .

EXO ЕКЛЕСІАСТИК.

Газета Бісеріческъ. Каре дні апвя 1839 ші 1840 с'аї пъвлікат дні епіскопія Бгезевлі аж реалювіет дні Бгзкбрешті съв педакціа кв. п. архімандріт Dionicie. Прелъпгъ амезьтітіе de жпнітіа Клірічілор, пічі вп modъ нъ есте таї петріт а лвітіа ші а форма тагма еклесіастікъ че п'ял трект кърслі ствділор, декът о фоае періодікъ ділтітоаре а пітрі спіртвя евлавіос ші а жпнітіа пе тіністій реліціе, кв пріпдіїліе ші ръплівіліе дніре кае ї а ї а кондівчє търта лор пре калеа тълтірій. Дрент ачеаса, пої кв въквіріе салвтът реалівіреа ачестій фої, пріп а къріа коплівікрапе, клервл пострѣ поате пліні а са жпнітіа коплівікрапе. Жпнітіа кв ачеа фоае есъ дні modъ periodik, дні брошюре, картеа пре лъвдатъ: Ценівіл Христіанісмілі, а петрітіорілві Шатобріан, традвст de пръ. архімандрітвл Dionicie. Жпнітіа звії епохе атът de тъноаце дні скрієрі ademіnіtoаре, de таре фолос есте пъвлікареа звії асемене кръці, каре дні вестімент модерні ті плькът, репродвчє челе таї тарі фапте атічє а ле крещтінілор пріп кае с'аї жпнітіа крещдіа. Рекомендът падієт moldo-ромъне амічі ачесте класіче пъвлікът, фачет вотврі фервіндъ, ка жпнітіа де реа съ аїбіе дорітвя ресвітат пентр репаштереа жпнітіа компатріоді а спіртвя веїв

— 47 —

de евлавіе кътръ Dymnezeъ, de крединъ ші de ізвіре кътръ апропеле, че сънт ісворзл тътврор віртвцілор сочіале, търиа ші глюріа зпзі статъ.

Din Г. de M.

ПОЕЗІА ПОПОРАЛЬ.

Поесіїле попорале а ле роштвілор din Moldavia сънт къпосквте съв зртвтбреле denstiprі. 1. Къптече вътръпешті. (Баладе). 2. Doine, саѣ къптече de dop. 3. Къптече хайдвченшті саѣ de кодрз. 4. Хоре, саѣ къптече de жок. — Тоте ачесте ла зп лок алкътвскѣ о котръ пепрецвгіт de літератвръ національ каре вредпіченіе а фаче парте din челе таї богате літератврі попорале але Езропеи. —

Чине сънт джесь авторій ачестор опере атът de фртвбосе ? Към се пътма поеції каре аѣ скос ачесте къптече атът de двлчі, атът de сімдітбре, атът de стрълвчіте? Еатъ джтревареа чеші фаче фіекаре din апредвіторій поезійлор попорале ?

Ачеаста джесь есте о тайпъ а тректвлѣ каре ва рътвпеа недескоперітъ твлтъ време джкъ, de пв кіар tot deаизна. Тот че се побе зіче пъпъ актм къ джпкредепе есте къ авторій некъпосквдї деспре каре ворвіт, аѣ ешіт din сінвла попорвлт; ші ка о добадъ інтересантъ, джпъртвштіт аіче зп къпtek de жале фъкът джп апій треквдї de о тъпъръ дъранкъ апзме Domnіko din сатвла Кръпіченій.

B. Александри.

Къпtekъ Domnіkъ.
Сора лві Tóder а Шълъріцъ.
Фртвпъ верде de грънате !
Ат автъ зп Tóder фрате,
Ш'лърі треквт джп чеа парте
Къ треі тенкърелен спате.*)
Dape'ар със жідовій сеамъ !

*) Ачест къпtek adівереагъ зп фактъ къпосквт de тоці: къ лъквіторій ротъні de не тарцивіле дърії сънт dedadl форте твлт ла контръвандъ, ші фактъ джтрасквпс зп пегодъ пеквршат къ джеріле джвчінате. Маї алес локвіторій de не хотареле Бесарабіе, а Бъковіпеі ші а Трансільваніе аѣ апівпс а фі вестідї прил дждръзнеала ші гівъчія лор джп тештешвгл контревандеі. Кътітіеа сърії, а раківлѣ, а тътвпвлѣ ші ч. л. преквт ші пштврбл вітелор че се трекв песте грапіделе пштврбл вітелор провіпцій есте форте джсемпітбре.

Къ овечпічій de вамъ
Девъ Tóder саѣ лват
Ші л'аѣ пріпс ші л'аѣ легат,
Ш'п карантіпъ л'аѣ dat;
De тіл' діпв жос рестврнат
Невъзт ші петъпкат !
Легътврі іаѣ пвс de іпѣ
Ка съл' дѣкъ ла Хотінъ !
Tóder в'єтвл аѣ офтат
Ші din гвръ аѣ къвъпват:
„Декът м'ар бъга ла босте
„Маї вінѣ апі зъчеа пе косте!..
„Domnіka, дръгца теа !
„Мвлт він'ті ера ла ea !
„Кътм аштерпеа ла ръкбре
„Ші тъ гріжеа ка пе о флоре!
„Ваї ! ротън de капвл тъѣ!
„Кът тѣ апінсе чеасвл ръѣ,
„Ші п'аввпш тъкар зп фрате
„Ка съл' кате de дрептате;
„Съ зтвле къ кърціле
„Съл' кате дрептъпіе !
„Дъ Domnіko пе твргвл
„Де'ті ръдікъ вътвкъл!
„Дъл' Domnіko рокіда
„Де'ті deckide temnіda!
„Дъ Domnіko патръ вої
„De тъ скапъ de певої !
„Ші він'соро съ тъ везі,
„Кът de тъ діпв джп оvezі,
„Съ тот пъпді ші съ пв крэл!
Фртвпъ верде de грънате !
Кът м'аші двчіе джп чеа парте
Съм' таї въд чел Tóder фрате !
Дар джп в'ять фатъ маре
Ші ла піме п'ам крезаре.

КЛОПОТВЛ.

Оп кълътор азінд
Клопотвл ръспвпънд
Се опреште ;
Ші джпъ че'п тіл' de фелігрі съпетвї тълквешге,
Маї він'ї вінеа,
„Ал потріві кът dopea,
„Къ ва мерце 'п плін
„Ші тітп в'аве съпін.
Din ачесте джесь, паркъ ера връжіт

Nimik нз с'аў плівіт.
Ші дніпъ трэгі п'ердете зъдарнік вты
Ка чіне de п'еререй с'ар tot повъці.

Чеў тары цврзе ръсплатъ,

Шо tot ласъ пе алть датъ.

Алтын съ тілочеасктъ жді дъ пъдежі пре вяне,
Ші вітъ кет ле сплве.

Коветіле жнкъ цвръ къ din с'офлет не ізвеск,
Токтаў кънд не віклепеск.

Докторій ворвеск de съпътате
Сфършітъл пострэ гръбнд.

Цідекъторій Фъгъдвеск дрептате,
Ші апоі съпътатпъ de о вънд.

Літва тэлтор се ловеште жп фъдарнікъ'п'гытаре
Кз а клопотълі с'паре
Че тіл de'п'льесэр аре.

Кз дрепт аш п'яте къ'шпотрівеск к'яр фіреа,
Къчі к'въптыл ле слажаште а жъроводі гъндіреа
Съртана фъгъдзиңдъ скъпаре кіп аціпсь,
Ші жнкредереа п'ял алта деком атъпір' асказись.
Стай, де време къ с'жетъл тъ кам лъч' п'айнте,
К'яр ді аш таў гъсі к'вінте.

D. P.

ОН ПЪР АЛБ.

Он пър аль! іать с'емпъл къ іарна т'ажкуне;
Аша каде ші врътна пе верделе че ф'це.
Аша алвеште АНДЛ, кънд есте спре с'фършіт.
Тот асфелій кътръ іарпъ, пе крівец се іешите,
Он ф'г аль de зъпадъ; че ф'лтврънд с' опреште,
Пе потвъл фъръ ф'рвзе, ел іарна жі вестеште
Шіндатъ дніпъ дъпсъл, тројане л'аў п'въліт,
Де време жнкъ'n mine сімдъ фокъл кет се стінде,
Віаца'тій к'ярде іяте, спре т'орте'п'грав тъ'п'пине.

Ч. Б.

РОМАНДЪ.

Ка жп поблте, ші 'п віеацъ.
Н'ємаі трест еў рътъческ,
Жп с'омн афлъ віс de г'ядъ,
Ші'п зі кіпбр' тъ тъпческ.

Амеа с'ортъ'и de д'ррере,
Речі фортвне т'аў с'офлат,

Ші 'п амор вр'о тългъере,
Кътънд, лакрімі ам върсат.
Ваў ізвіреа'п пекредінцъ
Стіп'е ал інімі одор,
Ші сперанда саў к'віндъ;
Аста'ї партеа т'втврор.

Dap o разъ таў рътъне
Че'мі стрълвче пе пътъпъ,
Ші ал еў фок п'ептъ mine
Ва лячі к'яр ші'п тортъпъ.

Еа, жі раза ледеі с'фінте,
Каре'п с'офлет о сімдеск;
Dомн'е адаптъ'п п'айнте
Кз аморіял іст череск!

Din Z.

О ГІРЛАНДЪ ФЕНОМЕНАЛЬ.

Літре обіектеле че аў съ фіг'рэзъ ла еспозіція industriealъ din Londра, жп 1851, се ва гъсі о гірландъ de florі артіфіціале (тештешці) каре п'я ва авеа таў п'ядіn de 1851 пічоре de чіркофференцъ, ші каре ва копринde 1851 варіетъдъ de florі ші de ф'ркте. Астъ гірландъ тонастребось ва фі комп'язісі din продыкtele т'втврор фабріканцілор de florі din капітала Англіі, ші din тóте політіл de провінціе. Еа аре съ фіе дедікатъ прінчіпелъ Алвертъ, д'чесео de Садерландъ, коптэлъ de Карлілъ, комікарілор реценшті аў еспозіціі, жп с'фършіт, т'втврор с'віскрішілор а кърора фонду'п'я аў контрів'йт ла реалізара аческі проеккт. Гірланда аста ва фі п'ятітъ: гірланда тарелій цвіліей industrieal din 1851. Еа аре съ фіе жнк'сіс жнк'сп'и вас de стіклъ пе а к'ярда латвр' аў съ фіе інскріпції меніте а амінті солемпнітатеа еспозіціі віверсале.

De жндрептат.

Жп Фоіа пр. 4 аў ремас din віна к'лехъторізълъ ші гръвіреа тілъріл ф'ръ de a d'oa ревізіе, zіk a d'oa ревізіе, таў т'лці еорі, дінтрэ карій ла фада 28 жп лок de ціріле зі ціріле; жп ширъл 1 de треізечі; жп ал 11 — жп фойле — жп фінса колъмпій чітеште Портогой. Фада 29 колона 2, серія — чітеште ерезітаді; ширъл 22 чітеште комп'пнереа. Колъмпа а. б. чітеште 8. Класъ. Жп поесія Орфеліп'ял: в'яле жндрептк'ї ф'ръ кале. ші d'a крепіте.

Ped.